

SVETOZOR

Ročník XXIX

V Praze, 5. července 1895

Číslo 34 (1463)

Medřická.

Napsala Božena Váňová Kamenická.

(Pokračování.)

Medřická mlčela. Tak příjemně ležela její hlava v tuto chvíli na jeho prsou, s takovou důvěrou, s takovým ztížením v celé její bytosti, které podobalo se skoro umlčení i odpočinku, tak že se bála oči otevřít anebo je-

diné slovo promluvit, aby nebylo vše porušeno, celá tato chvilka, která patřila pouze jejich duším, duším bez těl, volným a tichým. A Bohuslav, jakoby chtěl využítovati této chvíle, mluvil dále stejně tiše, stejně konejšivě a skoro zádušně, tak že Medřická, majíc oči zavřeny, viděla přece jeho pošmourný, vážný pohled, který na ni jistě nyní upíral.

»Já sám, Eliško, nepatřím jim již svými

zvyky, svými názory. Pokud jsem býval prve a vracel se domů vždy jen na několik dní, psával mně otec listy, kterým již ani sám nevěřil. Ale bál se o svoji autoritu, o svoji nadvládu, a jediné tato bázeň, vzniklá již v jakémsi kolísání, diktovala mu kolikrát listy, které byly plny sebevědomí a vyhrůžek. Teď jsem zde, slyším se s ním, chci mu v tom i onom ustoupiti a zatím cítím, že on sám

JUDr. JAN PODLIPNÝ,
starosta České Obce Sokolské.
(Dle fotografie J. Mulače v Praze.)

JUDr. JOSEF E. SCHEINER,
jednatel České Obce Sokolské.
(Dle fotografie J. Tomáše v Praze.)

pochopuje, že jsem se mu vymkl a že není mně možno vrátit se zcela k jejich životu a k jejich zájmům. Jsem přesvědčen, že tím trpívá, protože býval citlivější a popudlivý, ale nemohu v tom nic dělat. Vim, že při každém svém kroku ku předu on sám o dva couvne, abych viděl, že nežádá ode mne obětí. A nikdo neví, jak se snaží vystihnout můj vnitřní život, ne aby se mně on přizpůsobil, ale aby mně aspoň rozuměl. Čtá noviny pozdě do noci, a i knihy moje vyhledává a zabourá se do nich na místech, jež může nejméně pochopit. Chce vědět, v čem je příčina, že rozsedla se mezi námi mezer. Chce soudit nestranně, a tu jeho snahu tak velice u něho ctím. Vězi ovšem v jeho stáří v tom, že neočekává již ničeho od svého života a přál by si jen vědět, co v minulosti opomněl. Jan je mlád, má požadavky, nepřestal být egoistou. Nepočítá s poměry, ale vždy a všude se svou osobou, která má právo ještě na štěstí. U něho porozumění není teprve možno. Ten se ani nesnaží, aby porozuměl, protože to s jeho zájmy nemá pranic společného. Takové jsou i obě sestry a snad i matka, která upěla a upl v poměrech, jež ji učinily houževnatou a zkosnatelou v jejích tradicích. Rozumíš mně, Eliško? Ty tak tiše mě posloucháš. Co si myslíš? Jsi taková tichounka, taková milá —

A opakuje slova „taková milá“, políbil ji zlehka na čelo i na rty. Medrická neotevřela oči, nechala se políbit a neustále tak ležela odevzdáná jako v bezpečném útulku v jeho náručí. Pak najednou vynořila se z pod jejích dlouhých lesklých vlasů a skoulela se jí po líčku a od nů dopadla na její růžový barchetový záruček. Dašek ji přivinul k sobě pevněji, ja mocně dojat a netázal se ani, odkud ta siza pochází. Ona sama počala mluvit, při čemž eřbla, jak se jí čelo rozpáluje:

„Viděla jsem dnes na poli muže se ženou orat, Bohuší. Nikdy posud jsem to neviděla a mocně mne to dojalo. Nedaleko nich sedělo dítě, a hlavička se mu leskla v ranním slunci. Viš, ten obrázek — ten mně všechno vysvětlil a všechno potvrdil, o čem jsem kdy přemýšlela. Spočíval v něm celý život lidský ve svých starostech, ale i v právech, jež nejsou podrobeny žádným zákonům, ohledům a předpoklům. Nemohu ti říci, jak to myslím, jak cítím. Ale to vím určitě, že cesta k porozumění spočívá v práci, v možnosti prokázat se výsledkem té práce, v tom, co pomáhá nésti společné břemeno. Tomu by, myslím, i Jan porozuměl i sestry tvoje, když celý den sedí u brusů, i matka tvá, když pomáhá sít, pletí a na konec žnou. A tak na místě trpkosti mám v duši vřítiku, Bohouší, že nemám práva na tvoje objety, na tu tvoji něžnost! Bylo by líp, kdybychom se rozešli, pokud je ještě čas.“

„Proč? — Abychom za několik let zemřeli a měli za sebou nevyplněné sny, nevyplněná přání? Viš, co to znamená pro život lidský? Kdybyš byla seděla se mnou u lože toho nehořelého máho, svěřence a slyšela, jak svými chvějícími rty odříkával, čeho se kdy bezúčelně vzdal, co si odepřel, jak viděl všechno marným, docela marným v tom vědomí svého konce, nehloubala a nepřemýšlela bys tolik o životě. Jedná se jen o několik let, a pak je všemu, všemu konec. Řekni, stojí to za to, odříci se jediného sousta, jediného požitku? Přemýšleli neustále o následcích, když následek všeho je smrt? Tak nemluv, Eliško! Miluji tě a nechci vyčítat, že jsem udělal společnosti lidské jediný ústupek v tom, co sauriselo s mým štěstím.“

„A přece bojíš se soudit té společnosti. Odcázíš ode mne tiše a obezřele. Jak mi to vysvětlíš?“

Dašek se usmál.

„Jedná se mně o tebe. Vždyť jsem ti již jednou všechno vysvětlil. K tomu přece nemám odvahy, abych tebe strnul svými názory a ty abys tím trpěla. Což kdyby zítra, pozítří bylo postavení tvoje ohroženo?“

Medrická máchla prudce rukou a nervosně pohnula rtoma, dříve nežli promluvila:

„Ohroženo! Co znamená to slovo ohroženo? Mé postavení nemůže přece být nikdy ohroženo, máš-li mě skutečně rád — to může být jen a jen ztraceno.“

Dašek se na okamžik zamyslel a v očích zhoustlo mu šero, což Medrická velmi dobře pozorovala.

„Co myslíš?“ tážala se a pozvedla hlavu s jeho prsou.

„Nechm skutečně, co ti odpovédět,“ odpovídal nejistě. „Nevidím nyní na krok před sebe a obrátím se jen přítomností. Teď tvé postavení nesmí být ještě ztraceno! Co bys si počala? Vždyť ja nemám ničeho, Eliško! Moje úspory docházejí, přijmy mám tak nepatrné, že o nich mluvit nemohu — co bychom počali? Uvažuj! Zde skutečně je třeba rozvahy.“

„Teď z tebe nemluví tvůj svěřenec.“

„Jedná se taky o budoucí věci a ne o přítomnost. Odtud pochází moje rozvahy. Kdo ví — kdybys cítil, že na okamžik, který mně může poskytnouti neskonale štěstí a k němuž mě vše pudí, spočívá celý život můj, zdali bych si ho dovedl odepřít, aniž bych toho jednou litoval. Ale takto vidím jasně a nemám jiného přání v tuto chvíli, než abych nebyl příčinou tvého trápení. Zase se mně jedná o tebe a ne o mne.“

„Rozlučme se tedy —“

„To nikoliv. To již by bylo odříci se náhle blaha, které těsně souvisí s mým srdcem. Ci bys chtěla, Eliško?“

Medrická pozvedla vážně k němu své oči, v nichž zrcadlila se celá její duše jasná a opravdová a pravila tiše:

„Mně je nesmírně smutno. Bohouší!“

„A proč je ti smutno?“

„Ponevadž cítím ten svůj pochybený život jako těžké jho na sobě.“ Závědím té ženě na poli, která muži pomáhá pracovat a nastaví svoje síly, když jeho docházejí.“

Dašek díval se dlouhou dobu do jejích očí k němu neustále tak vážně upřených a jako v náhlém záchvatu úcty dotkl se rukou jejího běloušného čela. Potom pravil, ohlížeje se po svém rukopise:

„Ale teď pojď. Nemluvejme o tom. Což víme, co se může stát za měsíc, za týden, zítra třeba? Pojď, poslechni, přečtu ti teď kousek svého cestopisu. Zachytil jsem tam pár myšlenek, jež mě tlesly v mozku i srdci už dávno a dávno. Proč bych si odpíral vidět je letící našim českým ovzduším? Působí mně to neskonale ulevu, vidět je již jen takto načrtané.“

Medrická usedla a sklonila hlavu do dlaní. Bylo jí nesmírně za těžko v tuto chvíli soustřediti svoje myšlenky pozorně na předmět, který tak výlučně dotýkal se její roztesknělé duše, ale zároveň bylo jí mile, že může bráti podíl na myšlenkách Bohuslavových. Věděla, že i on potřebuje nutně duši, které by mohl svěřiti svoje zájmy.

A když počal čísti hlasem trochu nejistým a polníným, naklonila se celým tělem k němu, tak že se dotýkala jeho ramen svou hlavou. A pak tiše, s rtky svěřenými naslouchala jeho předčítání, v němž pozorovala, že spočívá pro něho zvláštní rozkoš a uspokojení. Brzy však byla uchválena i s ním jeho slovy, jeho nadšením a vroucností, která spočívala v jeho náhledech, v jeho rusofilství, jež vanulo z každé jeho myšlenky a úvahy. Někdy skoro v udivení zhlédla k němu, on se sotva znatelně usmál, jakoby ji dával na srozuměnou, že pozoruje i pochopuje její pohled, a vzal její ruku do své na doklad, že požaduje od ní úplného souhlasu.

A ona mu ji tiskla, hrála teplem, které se po celé její bytosti počalo rozlévat, až konečně přivinula svou tvář k ní a zalila ji svým dechem. Nikdy dosud tak jasně neviděla do duše jeho jako v tuto chvíli, co předčítal ji ze svého rukopisu, který byl nejlepším odleskem jeho horoucí duše, jeho mužných tužeb i jeho samostatného charakteru. Poznávala ho líp slovo za slovem, jakoby náhle to šero jeho pohledu se rozstoupilo a ona mu viděla až na

dno duše. Pochopila, že je prosycen citem, který bývá majetkem lidí velkodušných a dobrých. Na jednom místě zachvěly se mu rty i hlas a v očích zasvít mu zase plamen, který u něho již jednou Medrická pozorovala.

„Bohouší,“ zašeptala jako omámená, „Bohouší! To jsou krůpěje krve a ne slova.“

Dašek prudce odložil rukopis, chopil oběma rukama její rozpálenou hlavu a pohlédl na ni se zanícením:

„Ano, to jsou krůpěje krve,“ opakoval, „krůpěje mé krve, Eliško.“

A co si hleděli navzájem do očí, splývaly jejich duše tak úzce, že nevěděli, která jest ta jeho a která její. A tím byl souzvuk jejich duší zpečetěn.

(Pokračování.)

K prvému čtvrtstoletí české vysoké školy technické.

(Dokončení.)

A však i ve vnitřním ústrojí došlo prodloužení posledního dvacetiletí na české vysoké škole technické k důležitým změnám zřízení některých nových profesur. Tak v oboru pro stavitelství inženýrské byly nově zřízeny řádné stolice pro stavební mechaniku a nauky příbuzné a pro stavby vodní a stavbu tunelů; v oboru pro stavitelství pozemní přibyla mimořádná profesura pro kreslení architektonické, ornamentální a od ruky; v oboru pro stavbu strojů byla založena a honorována docentura pro obecnou nauku o strojích a encyklopedii mechaniky a nauky o strojích; v oboru pro technickou chemii byl počet řádných stolic rozmpožen o jednu pro technickou mikroskopii, zbrojářství a druhou část technologie chemické, a přibyla honorovaná docentura pro ležbu ústrojí.

K těmto čtyřem odborům byl přidružen odbor pátý, t. zv. všeobecný, jenž do sebe pojal posluchače připravující se pro studium na akademických hornických, dále studující do řádného z podotčených čtyř odborů nezapsané a konečně posluchače nově založeného tříletého kursu pro zemědělskou techniku; pro tento odbor pátý byla zřízena řádná profesura zemědělské techniky a honorované docentury pro právní a správní vědy politické, pro pedologii, meteorologii a klimatologii a pro hospodářské strojeznalství. Kromě uvedených přibýly ještě řádná stolice pro elektrotechniku a druhý běh fysiky, přeměněna mimořádná profesura matematiky v profesuru řádnou a přibýly výklady o hygieně technické a průmyslové a j. Množství učiva pak vzrostlo ve všech odbozech.

Tím v hlavních rysech naznačeny proměny a rozvoj ve vnitřním ústrojí, t. j. hlavně v programu české vysoké školy technické. Ovšem nesmíme tu opomenouti uvést, že r. 1879 zavedeny ve všech čtyřech základních odbozech desítky státní (prvá všeobecná, druhá odborná) a r. 1892 theoretické zkoušky státní i ze studia zemědělského. Zkoušky ty znamenité přispěly nejen k pozvednutí významu studia technického, ale i k pronikavějším výsledkům tohoto studia a zejména k soustředěnému a silnému pronikání a ovládnutí látky. Se zavedením jich prodlouženo zároveň studium stavitelství pozemního i vodního a silničního ze 4 na 5 let a studium technické chemie ze 3 na 4 roky.

S rozšířením a rozvojem programu souvisely arci, jak přirozeno, i změny, prováděné — abychom tak řekli — v domácnosti techniky. Ale nealy stejným krokem s rozvojem programu. Nejpronikavější a neúčinnější pracováno a největších faktických výsledků docílono v touto směru teprve v roce právě se končícím, tedy vlastně již 26. trvání české techniky. Adaptovány nové nástroje, mužem dokonaleji opatřeny mnohé důležité vybavení, výkony a zejména laboratorní, zřízena zkoušební síň, sál za sedací atd. atd. Nelze tu ani všech těch důležitých změn vyčítati, již atí proto na, že mnohé z nich jsou dosud ve stadiu vzniku nebo nedokonaného ještě úplného provedení, a rozsah a dosah jejich zjeven se stane a vynikne teprve v letech příchů. Ovšem však všechny ty změny jasně svědčí budou o velikých zásluhách, jež dobyla si o prospěch ústavu tím, nad jiné úspěšným svým snažením a vlivem právě letošní správa techniky

s rektorem prof. Ant. Bělohoubkem v čele. To uznati jest u této příležitosti nepomenutelnou povinností.

Než promluvíme nyní ještě o vykonané veliké práci profesorského sboru české techniky jako celku a dojdeme se v stručnosti ůkolů, jež v budoucnosti jí nastávají, uzavřeme tuto část našeho článku ještě obrazem frequency posluchačstva v prvním čtvrtstoletí, jímž doplněn bude konturovitý nárys dějin a osudů české vysoké školy technické:

Studijní léta	O b o r						Pořadkačů mimořádných bytů	Učený počet posluchačů
	pro státní inženýry	II pro státní inženýry později	III pro státní inženýry adelfy	IV pro státní inženýry chomů	V všeobecný			
číslo posluchačů řádných								
1869-70	832	20	40	127	—	32	551	
1870-71	837	17	48	145	—	45	612	
1871-72	887	22	59	186	—	31	885	
1872-73	975	24	103	162	—	49	713	
1873-74	433	43	131	157	—	63	776	
1874-75	412	44	115	112	—	92	775	
1875-76	337	60	113	115	—	116	761	
1876-77	302	71	101	124	—	173	771	
1877-78	251	54	106	140	—	91	642	
1878-79	266	68	96	165	—	72	662	
1879-80	227	56	89	183	—	64	616	
1880-81	199	64	89	226	—	32	620	
1881-82	164	64	107	243	—	43	628	
1882-83	142	48	110	267	—	45	612	
1883-84	136	41	93	241	—	28	539	
1884-85	125	43	111	192	—	15	486	
1885-86	118	47	93	128	—	13	339	
1886-87	136	44	89	75	—	26	370	
1887-88	147	46	80	49	—	26	348	
1888-89	156	46	68	41	—	29	340	
1889-90	160	39	68	53	—	23	343	
1890-91	148	36	90	88	6	22	390	
1891-92	139	43	95	103	14	19	413	
1892-93	147	36	93	114	33	28	451	
1893-94	153	32	104	151	27	46	540	
Letošní 1904-05	198	36	130	184	30	57	635	

Právem-li nazval prof. Tilser letošní jubileum české techniky jejími »prvními obzinkami«, pak též právem v těchto obzinkách připadá sboru profesorskému místo hospodáře, jemuž na prvním místě patří ercebné blahopřání.

S povznášením radostí a oprávněnou pýchou hospodář ten může hledět na bohatou žniť klasů, k nimž v úrodnou půdu neuvěřitelně a nadšeně roz-
sázel úrodné semínko do čtvrtstoletí.

Mnohé z ruk, které v setbě též pomáhaly, složily se již po poctivém díle ke věčnému klidu na vychladlých prsou, a nebyly, než vděčnou vzpomínkou k nim zaletěti a zehnat jejich paměť! Obraz zvěčnělých těch rozseváčů vracel se ozářen v duši jich pamětníkův a žáků v radostných chvílích oslavy, a úrody jejich práce vzpomínáno v hlubokém pohnutí.

... Jsou všichni s námi v této chvíli,
a jistě v dnešní slavný hod
jich milé tváře k nám se chýlí
a patří duchů ve závod,
jímž Vlasti jedné a svate-
lau, všechně k slávě připíná —
vzpomíná věčně paměť jejich i Jaroslav Vrch-
lický v krásné své básni, k jubileu techniky vě-
nované.

Úkoly jejich přešly na horlivou četnu zdatných pracovníků nových, kteří se zaslanými seniory české vysoké školy technické tvoří sbor vynikajících učitelů, z nichž mnozí jsou přední chloubov našich českých věd technických, tak že zvuk jejich jmen i za hranicemi naší vlasti zní v učeném světě rytmiz kovem. Necht' provází poctivou práci a vzorné snažení všech předních nového čtvrtstoletí též radostný zřetel a potěšení úspěchů, jaký tak skvěle manifestován o prvním jubileu českého vysokého učení technického, a něcht' s radostné splnění těch tužeb, jež svorně s nimi chová všechněch nás svět technický, zaskvěje se o příštích »obzinkách« techniky jako nejkrásnější plod úrody v kyticí obzinkové, jež s vděčným blahopřáním podána bude hospodářům.

Přání a tužby ty, jichž jsme se v předešlých řádcích dotkli, sdílají naši technické s technikou

všech zemí spojených v našem mocnářství, a mnohé z nich souvisí těsně i s úkoly, jež sledovali a uskutečňovali stává se náležitou potřebou nejbližší práce.

Výmluvně tlumočil tužby technik českých inž. Richard Jahn v řeči, promluvené v Pantheonu Musea království českého o slavnosti na počest prvního jubilea české techniky dne 29. června t. r.

«V Anglii a zvláště ve Francii,» pravil, »zaujímá technik mnohem čestnější postavení, poněvadž tam jest posuzován dle hodnoty svého díla. Tam není obora, jehož by mu nebylo lze dostoupiti, tam jest povolán na místo ministerské, ano posazen i v čelo státu. U nás arci byrokratická obvyklost, která drží se houževnatě svých přetřilých pravidel a ráda by celý svět upravila dle dietních lífid, nedovodila se ještě porvznesl k poznání významu stavu technického a učinila mu po právu v zákonodárství i veřejném životě vůbec.

I v čistě technických oborech správy státní jsou v čelo postaveni netechničtí; generální ředitelství státních drah řídil prve bývalý profesor dějepisu a nyní bývalý profesor právnické fakulty; odbor železniční v ministerstvu obchodu řídil právník, který stal se teď správcem ministerstva obchodu, a též odbor telegrafní jest podřízen právníkům. Podobných zjevů bylo by lze téměř bez počtu urásti a vydávajíc svědectví, jak málo ještě platí technik u nás, ač je ho tak mnoho potřebi a nelze vůbec bez něho se obejiti ...

... Činnost techniků, jež s nejvyšších vrcholů vědy snáší ustavičně myšlenky zúrodnující a se silující do zápasu o chléb vzdejší, měla by se skrovně ceniti a níže stavěti než analogická činnost jednatelův fakult univerzitních, jež péče také po výtece hovoří účelům praktickým a o to usilují, aby výsledky badání vědeckého staly se majetkem obecným? To by nebylo správné, to by nebylo spravedlivé, to zvláště v naší národní společnosti nejméně lze odvodniti!

Byť i zástupcové starousedlých věd, již dosud drží panství a požitky v učených sborech a společnostech našich, zdvihali odpor a odvažovali se v úzkoprostosti své dokonce výroky, že technická věda ani vědou není než toliko prací — nuže, my zástupcové této plodné, neuvěřitelně nevyčerpatelné práce nepřestaneme se hlásiti o svůj otcovský podíl, až se ho domůžeme! ...

... Po dlouhá léta již tloukou technické na brány privilegovaných stavů starších, dovolávají se inženýrů rovných práv občanských a politických s doktory univerzit ve shodě s shodnými i ve směrnostech a neustánu v tomle svém cílel ruchu, až zákonem vyvolané volnosti a rovnosti všech vysokých škol bude v praktickém životě do posledních důsledků svých provedena, až dostane se nám k podílu práce, jež ochotně se nám přiděluje se vaší stálostí, i náš podíl cti a práva společenského a občanského.

Schůlas, který tato slova provázel, podával svědectví, jak z duše všem shromážděným byla mluvena. Ale tak jak zádueno jest oddělení křivdy na odhodlaných techniků dosud pěstáno, tak nutná jest reorganizace studia technického samého. Cesty, jimiž tato reorganizace má se bráti, stanoveny v zásadách, jež v imatrikulaci čes. své vytkl rektor Ant. Bělohoubek:

«Odborové vzdělání budíž pěstováno *vydatněji, ježli měrou nešli dosud*; toho pak bude lze docíliti, když s vyučováním hlavním předmětům bude počato nikoli teprve v ročníku třetím, nýbrž již v ročníku druhém a pokud bude lze i v ročníku prvním za současného a přiměřeného omezení (restrikce) nauk přípravných. Druhý pak ze zásad těch se dá vyjádřiti slovy: *«v jednotlivých oborech budíž vyučování a vzdělávání studujících co možná specializováno*» tobo bude lze dosici jediné rozmnovením síl učitelských (specialistů), prodravm upravením osnopy vyučovací a povoláním nákladu potřebného na pokusy, cvičení praktická a pomůcky k tomu potřebné ...

... Dale je potřebou neodkladnou, aby při našem českém vysokém učení technickém byl zřízen nový kursas tříletý pro hospodářství polní (k němuž by se později přidružil ještě kursas pro hospodářství lesní), ač mají li se

pevnější hráze položití cizí soutěži, jež ohrozuje zemědělství rakouské a tedy také ono v zemích českých takřka při samém jeho kořenu; kursas tento hospodářský vhodně by se mohl sloučiti se stávajícím již kursem pro zemědělskou techniku na nový, šestý to odbor samostatný pro zemědělství, čímž by se platně také prospělo vědeckému vývoji nauk zemědělských. Není ostatně nejmenší pochyby, že musí dojiti na rakouských vysokých školách technických záhy také k zřízení stolice učitelství pro elektrotechnii a elektromechaniku, disciplíny to vztahé k elektrotechnice, která prodloužením deseti let právě minulých k úžasnému rozkvětu dospěla a znamenitého významu nabyla pro praxi technickou! Podobného vývoje jou však způsobily i jiné nauky technické, a tak lze bezpečně očekávati, že příští, t. j. dvacáté století slouží bude většim ještě právem nežli století devatenácté — věkem vývoje věd technických.

Ovšem že nesmi se při žádoucím specialisování pouštěti se zřetele taková míra povšechného vědění a vzdělání, jakéhož požadovati od každého inteligenta stalo se již zvyklostí a právem, a jakožto vyžadovati od českého inteligenta jest přímo nezbytným příkazem, poněvadž českému inteligentu právě účel v našem snažení a boji národním stává se povinností. Avšak tím dotýkáme se vlastně též již příprav k technickému vzdělání, jež poskytnouti mají realky. Je-li na technických nutna reorganizace, jest stejné nutná, ne-li nutnější ještě na realkách. Avšak tato kapitola vymyká se již z rámce stati psané k jubileu techniky, kteréž samo o sobě zavdalo podnět ku krásnému posilivému skutku — k založení Matice technické, na níž poukázati a upozorniti a přiznati a účasti veřejnosti ji co nejúčinněji doporučiti pokládáme za nejlepší ukončení této příležitostné stati. Mátice technická obírá si za úkol vydávání a rozšiřování technických spisův a vydátné podporování literární činnosti technické. Dnes každý technik musí sahati k dílům cizojazyčným, chce-li v různých odvětvích toho kterého odboru seznámiti se se všemi výsledky vykonané v něm práce a udržovati se v evidenci všeho pokroku. Ano, v některých odvětvích technických věd nemá naše literatura ještě ani základních compendii. Tu nastává Matice technické důležitý úkol, jenž tím lépe bude konán, čím soustavněji bude se zasazovati o vyplňování mezer v naší literatuře technické, t. j. čím bedlivěji bude dbáti, aby vyplňování to dalo se postupně, vycházejíc od nejnabližších potřeb základních učebnic a vadecnic k pojednáním speciálnějším a nejspeciálnějším. Provolaň k účasti vyslo od zařizujícího komitétu, jehož předsedou je prof. J. V. Šolín, kterýž přijímá zatím přehlášky a podává žádané zprávy, a od Spolku architektův a inženýrů v království českém.

Vybízíme všechny, jímž na rozkvětu věd technických záleží, k účasti a podpoře slibného a významného tohoto ústupu.

Rovněž návrh rektora Bělohoubka, aby i absolvovaní a prakticky již působící technici čestí zůstávali ve styku s českou vysokou školou technickou, a za tím účelem aby pořádaný byly co rok alespoň desetidenní kurzy, v nichž účastníci by se seznamovali se všemi nejnovějšími pokroky ve všech oborech věd technických, zasluhuje urážení. Majíť sice úkol takového seznamování plniti v prvé řadě odborné časopisy. Ale poněvadž nemáme ještě ve všech oborech takových časopisův a poněvadž seznamování takové podporováno je co nejvydatněji očitým slédnutím strojů, modelů, pomůcek atd., důlžno vítati tento návrh jako prvý krok k zařízení, jež mohlo by míti velmi úspěšné výsledky. Snad by se kurey takové daly spojití s občasnými pravidelnými polytechnickými výstavami.

Jsmo povděční, že jubileum české techniky dalo nám vitanou příležitost obrátiti pozornost čtenářstva Světozora předně k dějinám a výsledkům čtvrtstoleté práce vysokého tohoto učení, na něž právem můžeme býti hrdi, za druhé k důležitým ůkolům, k jichž uskutečnění směřují snahy let příštích, a za třetí i k důležitým návrhům, jež vysly z oslavy prvního jubilea české techniky, již na další pouť provázejí všichni zdar a plný úspěch, aby příští žniť byla tak bohatá jako první. ROK.

Dekoratívni luneta nad západní branou do cvičišť.
Karl Jan Preislara.

